

בד"א - ערעור

12/2021

בית הדין המשמעתי הארצי

של לשכת עורכי הדין בישראל

בשבתו כבית דין לערעורים

בפני עו"ד ונוטריון טורק דוד - אב"ד

עו"ד לייטמן אילנה - חב"ד

עו"ד מרגליות דן - חב"ד

המערער - עו"ד יוסי נקר (מ.ר. 28529)

- נ ג ד -

המשיבה – וועדת האתיקה של לשכת עו"ד מחוז צפון

ע"י עו"ד שאדי ג'אברין ב"כ לשכת עוה"ד (מחוז נצרת)

פ ס ק ד י ן

בטרם נפסוק הדין בנוגע לערעור של המערער, נציין בקליפת אגוז, את התמצית העובדתית העולה מן הקובלנה של המשיבה וזאת להלן,

המערער עמד לדין בפני בד"מ – בית דין משמעתי קמא, בגין התבטאויות ואמירות משולחות רסן (לדעת כבוד בי"ד קמ"א) כלפי רשויות הרווחה בעיריית ירושלים, עובדת בשירותי הרווחה בתפקיד פקידת סעד, הנשאת את השם – **שולמית גרסון**, להלן, **שולי**.

וועדת האתיקה בלשכת עוה"ד (מחוז צפון) וביה"ד קמא, סברו כי אמירותיו והתבטאויותיו של המערער מהוות עבירות הפוגעות בכבוד מקצוע עריכת הדין, על פי סעיפים 53, 61(ו) לחוק לשכת עוה"ד תשכ"א – 1961 ומהוות התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין ע"פ סעיף 61(3) לחוק הנ"ל.

וכי אמירותיו מהוות התנהגות של היעדר דרך ארץ כלפי צד שכנגד. – על פי כלל מספר 23 לכללי לשכת עוה"ד (אתיקה מקצועית תשמ"ו – 1986 וסעיף 61(2) לחוק לשכת עוה"ד תשכ"ה 1961.

התמצית העובדתית העולה מן הקובלנה, הינה בגין שלוש התבטאויות ואמירות כלפי שולי - פקידת הסעד של שירותי הרווחה בעיריית ירושלים, עת טען המערער בבימ"ש במסגרת תיק נזקקות, כי פקידת הסעד אחראית למות הנערה – נערה בת ארבע עשרה

וחצי שנה, אשר הייתה בטיפולה בפנימייה, וכי בתום טיפול אישי, **ברחה הנערה** ויצאה משטח הפנימייה, להלן, **אודל אמבש**.

בעת בריחתה מחוץ לשטח הפנימייה, הנערה נפגעה קשות וע"פ טיעוני האם והמערער, אשר ייצג את האם בהליכים המשפטיים, הנערה כנראה נאנסה, נפצעה קשות בגופה ונחבלה בפניה ע"י עבריינים - פגיעות שגרמו למותה תוך זמן קצר.

זאת ועוד, לא זו בלבד שהמערער טען בפוסטים בפייסבוק, כי לדעתו האחראית, למותה של הנערה, הינה פקידת הסעד וכי האשמה רובצת על שכמה.

בהליכים ובדיונים המשפטיים, המערער הוסיף וציין, כי **פקידת הסעד חצופה** ואף הוסיף וטען כי פקידת הסעד הינה **"אומנית הטיוח"**.

לדעתו ולתחושותיו של המערער. פקידת הסעד בשירותי הרווחה בעיריית ירושלים, קרי, גב' שולמית גרסון, טייחה את אשר אירע לנערה, בתום הפגישה האישית שהייתה לה עמה, פגישה שהסבה וגרמה לכאורה לבריחת אודל אמבש מהפנימייה.

אין בדעתנו, בשבתנו על המדוכה בתיק בי"ד משמעת ארצי, לעסוק בערוץ ושבילי העובדות שעלו ונטענו בדיונים ובהליכים המשפטיים בבית דין קמא, עת המערער ייצג כאמור את האימא של הנערה, אך **פטור בלא כלום אי אפשר**.

התרשמנו מאוד מדרך ואופן הייצוג של המערער, את האם ומשפחת הנערה, עת פעל בהליך המשפטי בחריצות, במסירות וללא מורא.

נדמה לנו שגם ב"כ המשיבה, סבור שהמערער ייצג נאמנה ובמסירות את משפחת הנערה.

דא עקא, העולה מטיעוני ב"כ המשיבה בתשובתו לערעור ועיקרי הטיעון (שנטענו ע"י עו"ד שאדי ג'אברין) הוא כי מן הראוי היה שהמערער יגלה ריסון ואיפוק באמירותיו כלפי שולי פקידת הסעד ושירותי הרווחה בעיריית ירושלים.

ובכל זאת ב"כ המשיבה הביע הסכמתו, כי **האמירה והתבטאות בדבר האחריות לרצח הנערה, נמחקה ובוטלה מכתב הקובלנה ובפועל למעשה, זוכה המערער מהעבירה נשוא האמירה הנ"ל**.

לפיכך העולה מן המקובץ לעיל הוא, שנותרו כנגד המערער בקובלנה שתי האמירות וההתבטאויות.

(א) כי פקידת הסעד **חצופה**.

(ב) כי פקידת הסעד הינה **"אומנית הטיוח"**

האמור לעייל מצביע, כי אמירות אלו הינן בבחינת לשון רכה ונינוחה בהשוואה להטחת אשמת האחריות למותה של הנערה, אשר נמחקה ובוטלה ולמעשה בפועל זוכה ממנה המערער.

אנו סבורים שהמערער שגה עת לא שעה לבקשתנו בדיון שהתנהל בפנינו בתיק זה, כאשר לא השכיל להפנים ולהסכים להביע חרטה ו/או, התנצלות על אמירותיו אלו.

לית מאן דפליג, שהמערער הזדהה מאד עם צערה העמוק והקשה של משפחת הנערה והביע בדרכו את דעתו ותחושותיו הקשות מנסיבות מותה של הנערה, עת האשים את שירותי הרווחה בעיריית ירושלים, מערכת הרווחה ופקידת הסעד במתן שירות וטיפול לקוי ורשלני.

מהדיונים וההליכים המשפטיים בבית דין קמא, בתיק הנזקקות, עולה **שאביה של הנערה המטופלת** כלוא בכלא לתקופת מאסר ארוכה **והאם אילנה אמבש** הייתה במצב כלכלי קשה ללא אמצעים כספיים נאותים.

לאור האמור, ניתן להבין התחושות הקשות של המערער עת סבר **שפקידת הסעד (שולוי)** פעלה להרחיק את אם הנערה מלשהות בבית יחד עם כל בני המשפחה בעת שהמשפחה **התאבלה וישבה "שבעה"** על מותה של הנערה.

זאת ועוד, המערער אף הביע כעס על אי קיומה של חקירה רצינית של המקרה הקשה ונסיבות בריחת הנערה מהפנימייה, תוך סגירת תיק החקירה, זמן קצר בלבד לאחר מות הנערה.

המערער כעו"ד מייצג, שם את חופש הביטוי כזכות יסוד חוקתית בראש מעייניו, ברם לא השכיל לגלות איפוק וריסון בטיעונו כלפי פקידת הסעד ושירותי הרווחה כמתחייב ע"פ כללי האתיקה המקצועית של לשכת עוה"ד וחוק לשכת עוה"ד.

איזון נכון ומדויק, של ריסון ואיפוק בהבעת אמירות והתבטאויות בעת ייצוג לקוחות, אל מול שמירה על זכות יסוד של חופש הביטוי, העיסוק וחופש הייצוג של עוה"ד בהליכים משפטיים, הינם ערובה לסדר תקין, ראוי, הוגן, ללא פגיעה בצד שכנגד ובפרט ללא פגיעה באנשים ובמערכות הפועלים ע"פ החוק והדין – לטובת הציבור.

לסיכום קביעתנו עד כה, עובר למתן פסק הדין בתיק זה, אנחנו מוצאים לנכון לציין את מאמרו של עו"ד דרור ארד – אילון/ יו"ר ועדת האתיקה הארצית כפי העולה בכתבה של רבעון האתיקה של לשכת עוה"ד, גיליון מס' 46, חודש אפריל 2012 תחת הכותרת –

איך אתה מדבר?

"לדיבור מאופק ונאות של עורכי דין יש ערך כהיבט של שמירה על כללי המשחק אך גם (ואולי בעיקר) ערך מהותי של הגנה על היכולת לברר כראוי טענות חריפות כך שכל צד יקבל את התוצאה, גם אם היא אינה לרוחו. מעבר לכך, הקפדה על דרך ארץ בניהול מאבקים, יוצרת אבחנה ברורה בין בעל הריב לנציגו, ומגינה על מקצוע עריכת הדין כמקצוע של שליחות ושל נאמנות, בכך שהיא שמה גבול למידת ההזדהות עם הלקוח.

ברע"א 1104/07 עו"ד פואד חיר נ' עו"ד עודד גיל נדחתה תביעת לשון הרע בגין התבטאות במהלך דיון משפטי, ונקבע כי **"הצורך להתבטא באורח תרבותי ותוך**

שמירה על כבוד המקצוע לא ייכפה באמצעות הסנקציה הפלילית או התרופה האזרחית דווקא, כי אם בדרך של התוויית אמות – מידה חינוכיות שראשיתה בבתי הספר למשפטים וסופה בדיון המשמעתי."

זאת ועוד מאמר "באתיקה מקצועית" מיום 27.4.2020, גיליון מס' 69, מבהיר את קו הגבול בין סגנון ביטוי להתבטאות שאינה הולמת. הלשון צריך שתהא לשון פרקליטים סבירה ולא לשון השוק. על"ע, 10/81 הועד המחוזי נגד פלוני, פד"י, ל"ו (3), 379. בתוך כך עולה השאלה מהם גבולות חופש הביטוי, בפסק הדין בעניין עו"ד שפטל יורם, (על"ע 1734/00 בסעיפים 26,27,28) מיום 1.1.2002 ביהמ"ש העליון פסק ע"י כבוד השופטת מ.נאור כדלהלן,

"חופש הביטוי אינו בלתי מוגבל. חופש הביטוי יוגבל כל אימת שהוא מתנגש בערכים אחרים שבפניהם עליו לסגת בנסיבות מסוימות - ולענייננו, חוק לשכת עורכי הדין והכללים שנקבעו על פיו."

"האיזון בין שני ערכים אלו - חופש הביטוי מייחד, והשמירה על כבוד מקצוע עריכת הדין וטוהרו מאידך - נגזר ממידת הקירבה או הריחוק של הדברים שבטאו למקצוע עריכת הדין. כשאנו נמצאים ב'גרעין הקשה' של העיסוק במקצוע עריכת הדין - כגון הופעות בבתי המשפט - על עורך הדין לנהוג באיפוק ובנימוס ואין הוא יכול לקרוא דרור ללשונו..."

בשורה ארוכה של פסקי דין הורשעו עורכי דין בעבירות משמעת הנוגעות להתבטאויות שונות שהתבטאו בזיקה למקצוע עריכת הדין. לעתים הזיקה הדוקה ולעתים היא מרוחקת יותר. לעתים העבירות הן ביטוי לכלל ספציפי הקבוע בחוק או בכללי האתיקה עליהם עמדנו לעיל. נזכיר דוגמאות אחדות:

עורכי הדין הורשעו בשל סגנון בלתי ראוי בטיעון של עורך דין בפני בית המשפט: (ראו למשל, על"ע 82/6 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד לז (3), 164; ד"נ 99/7084 עו"ד שמחה ניר נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין ת"א, (לא פורסם); עוד הורשעו עורכי הדין בשל ניסוח כתבי טענות באופן בוטה: על"ע 93/6039 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בת"א נ' עו"ד שמואל סעדיה פ"ד מט (5), 733; גם אופן ביטוי בלתי הולם של עו"ד כלפי מתלונן היא הפרת כללי האתיקה, ראו על"ע 89/9 עו"ד רמי יובל נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין פ"ד מד (1), 705).

- סוף דבר -

אנו סבורים כי מן הדין והראוי לפסוק לקולא, את דינו של המערער, לאור הנסיבות המיוחדות בתיק.

וזאת יען כי המערער פעל ללא מורא ופחד ובלב כואב תוך הזדהות עם הצער והכאב של משפחת הנערה, (אודליה אמבש ז"ל).

דא עקא, טוב היה עושה המערער לו היה מביע התנצלות ובקשת מחילה כלפי רשויות הרווחה כי אז הייתה עומדת לו מידת החסד הראויה בבחינת "מודה ועוזב ירחם" וכי "דרך ארץ קדמה לתורה".

זאת ועוד, מה שעומד לרועץ למערער בתיק זה לגבי הכרעת הדין הינו, שלוש ההרשעות בהן הורשע המערער בשלושה תיקים שבחלקן עבירות על התבטאויות (בבית המשפט המחוזי ובבתי הדין) ולכן אנו מותירים על כנו את פסק דינו של בית דין קמא לפיו הרשיע את המערער, בגין אמירותיו והתבטאויותיו – בתיק בד"מ 12/2019 (מחוזי נצרת)

ברם, באשר לגזר הדין, אנו סבורים כי מן הדין ומן הראוי הוא, להקל בעונשו של המערער. אשר על כן, אנו סבורים, כי בנסיבות הקשות של המקרה נשוא הודעת הערעור, ניתן להסתפק בגזר דין שלשנו כדלהלן,

עונש השעייה על תנאי של שישה חודשים לתקופה של שנה אחת בלבד ולא לתקופה של שלוש שנים וזאת החל מיום מתן פסק הדין בערעור זה.

באשר לשאר חלקי גזר הדין אנו מותירים את העונשים הכספיים שקבע בית דין קמא, לפיו על המערער לשאת ב- 5 תשלומים שווים, עוקבים ורצופים החל מיום 15.10.2021 ואילך מידיי חודש בחודשו עד לפירעון בפועל של השיעורים הכספיים שנגזרו ונפסקו כאמור ע"י כבוד בית דין קמא בגזר דינו ביום 23.3.2021

ולראייה באנו על החתום: יום 26 בחודש ספטמבר שנת 2021

..... *dan margulies*
עו"ד מרגליות דן
חב"ד

.....
עו"ד מרגליות דן
חב"ד

.....
עו"ד מרגליות דן
חב"ד